

HOLMBOEN

Fra julemandens tur i Holm, november 2020.

Holmboen er et kvartalsblad for Holm Landsbylaug af 1. maj 1978.

Foreningen er upolitisk, og har til formål at styrke og udvikle landsbyfællesskabet, såvel kulturelt som selskabeligt samt medvirke i alle sager til styrkelse af landsbyens interesse af social og teknisk art og samtidig være til hjælp for de folkevalgte råd.

Indlæg i Holmboen

Bladets spalter er åbne for alle medlemmer. Har du noget på hjerte, er du velkommen til at komme med indlæg til Holmboen.

Har du adgang til en computer, kan du fx maile en wordfil med dit indlæg, du kan ringe til en af os, du kan aflevere det personligt eller sende det i posten.

Materiale til næste nummer af Holmboen skal være redaktionen i hænde senest: 15. april 2021.

Holmboen udkommer omkring

1. februar, 1. maj, 20. august og 1. november.

Redaktion

Jonna Neumayr
Mobil: 2847 4281
Email: baunbjergvej@gmail.com

Oplag: 300 stk.
Løssalgspris: kr. 30,00

Bestyrelsen for Holm Landsbylaug

Formand

Kristian Dreyer
Tlf. 2245 2169
E-mail: kedde-d@outlook.dk

Næstformand

Anders Thomsen
Tlf. 5141 8067
Email: kaledet@fdf.dk

Kasserer

Hans Chr. Jessen
Tlf. 2372 8757
Email: trolsgaard@bbsyd.dk

Bestyrelsesmedlemmer

Jonna Neumayr
Tlf. 2847 4281
Email: baunbjergvej@gmail.com

Trine Bossen Villumsen
Tlf. 2215 3578
Email: trunte13@hotmail.dk

Nandi Neumayr Christensen
Tlf. 6022 2064
Email: nandi_soerensen@hotmail.com

Jan Philipsen
Tlf. 7449 0492
Email: fippesen@gmail.com

Revisorer

Gerda Lorenzen
Claus Jessen

Suppleanter

Mads Obling
Jessie Dowdall

Brugergrupper

Fællesspisning

Anja og Per Larsen
Tlf. 2252 2050

HAT

Jørgen Hornshøj
Tlf. 2853 9255

Lokalhistorisk

Henriette Matthiesen
Tlf. 2023 3650

Holm Fodboldklub

Søren Kolmos
Tlf. 6126 3423

Strikkeklubben

Anete Grau Jensen
Tlf.: 2765 9602

Holm.infoland.dk

Esther Hess Madsen
Tlf. 6175 0619

Lotto

Hanne Egtved Hansen
Tlf. 3054 2330

Har du lyst til at deltage i en eller flere af disse aktiviteter, kontakt da venligst en af ovenstående personer.

Er du derimod interesseret i selv at starte en ny gruppe op, kontakt da venligst en fra bestyrelsen.

Leje

Udlejning af borde, stole og service.

Priser:

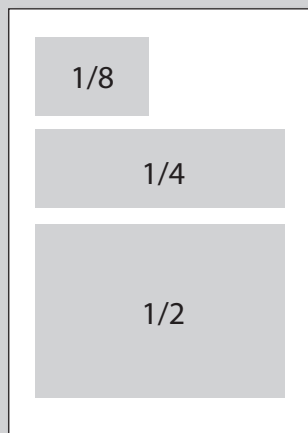
Borde: 25 kr./stk.
Stole uden hynder: 5 kr./stk.
Stole med hynder: 6 kr./stk.

Ring på telefon 7445 3324
torsdage fra kl. 18-19.

Priser på annoncer i Holmboen

1/8..... kr. 350
1/4..... kr. 500
1/2..... kr. 900

Betaling: 1 gang årligt (januar).

Entreprenør
Aut. kloakmester

Stolbrogade 23, Stolbro, 6430 Nordborg
Telefon: 7445 9988 • Mobil: 2049 5198

Mellemvej 21 • 6430 Nordborg • kundeservice@malerlageret.com

Dreyers el-service

Salg . Service . Reparation . Maskinvedligeholdelse . Nybygning

NIS DREYER • Aut. el-installatør
Brønd 7a • Holm • 6430 Nordborg • Tlf. 74 45 02 01

Bestyrelsens KLUMME

AF KRISTIAN DREYER

Kære Holmboere,

Foråret er på vej, dagene bliver længere og soltimerne flere. I år har vi igen, og indtil videre, haft en mild vinter, men der har stadig været dage med svag frost og det kendte blæsevejr. Foreningen kører stadig på lavt blus, ligesom resten af landet og -verden gør. Vi skal vel nok rigtig mange år tilbage, hvis der nogensinde findes et år, hvor der har været et vinterhalvår med så lidt aktivitet i- og omkring Kulturhuset. Det er vi ikke selv herre over, og vi må stadig leve i håbet om, at vi i løbet af 2021 kan få mange af vores aktiviteter på kalenderen igen. Når det er sagt, så vil historier længere inde i bladet bevidne, at der trods forsamlingsforbud, restriktioner i vores hverdag og bevægelsesfrihed på tværs af landegrænser, har været aktivitet i foreningen og i vores virkeområde. Det er vi glade for, og tak til alle for deres opfindsomhed og vedholdenhed for at skabe glæde for andre. En glæde der er særlig vigtig i en tid, hvor der ellers kan være nok så mange bekymringer for den enkelte. Her har vi vist, at "hvor der er vilje, er der vej", nogle gange skal man bare lede lidt længere efter sporet, der fører os videre.

Bag os har vi forladt et år, som udover de mange planlagte og derefter aflyste arrangementer og begivenheder, også har givet os mulighed for at gøre ting lidt anderledes end vi plejer. Det har vi lært meget af, og jeg er sikker på, at der også er tiltag, som kan bruges på den anden side af Covid-19 pandemien. Antallet af møder og måden at planlægge og gennemføre et arrangement på, sagtens kan udvikles ud fra de erfaringer vi har gjort os det seneste år.

Selvom vi ikke har kunnet mødes fysisk i det omfang vi plejer, så er opgaver stadig blevet løst, og udviklingsprojekter er fulgt ud af den vej, vi havde lagt. Vi har blandt fået tilsagn om yderligere 50.000 kr. til lege-

pladsprojektet fra Norlys. Så nu er vi lidt tættere på målet end vi var før, om end der stadig er lidt vej.

Det store egetræ på gavlenden af den gamle gymnastiksal er fældet af kommunen. Vi havde bedt om at få det fjernet, da det tabte mange grene på vejen og var begyndt at ødelægge fundament omkring bygningen og hegnet mod vejen. Samtidig stod det så tæt på bygningen, at taget var i risiko for skader, når det blæste. Vi er glade for at kommunen trådte til med hjælp til den operation. Nu fremstår gavlen igen synlig, og længere inde i bladet, kan du se historien om skiltet der hænger der.

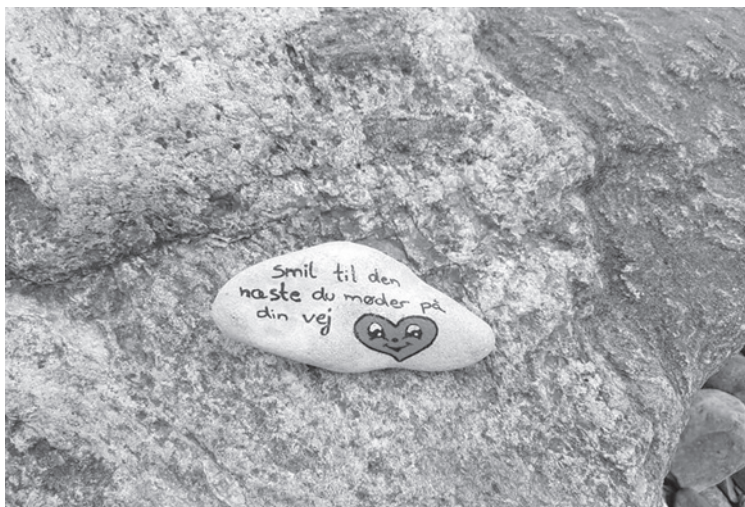
Vores generalforsamling for 2021 flytter vi til senere på året, når der ikke er begrænsninger for forsamlinger under 100 personer, så vi er sikre på, at alle der er stemmeberettigede også kan få lov at møde op. Vi skal selvfølgelig nok varsle om dagen i god tid inden, jf. vores vedtægter. Det bliver igen en fredag med fællesspisning og hygge.

Bestyrelsen glæder sig til arbejdet i 2021, som også får et særpræg over sig. Men vi forholder os til situationen og planlægger på afholdelse af "By- og Strandrensning" og Sankt Hans. Ud over disse aktiviteter er jeg sikker på, at der også dukker andre spændende ting op i løbet af foråret og sommeren.

Jeg vil slutte klummen for denne gang med to billeder (her til højre) der fortæller en god historie. Det første billede er taget ved Odderkær, det andet ved T-krydset Lønsemadevej og Brønd. Jeg kender ikke kunstneren, men er sikker på, at vedkommende med dette lille indslag, er med til at give håb og glæde for fremtiden. Små sten med skrift, der siger alt om livet i Holm – hvor særligt denne tid kræver overskud til andre, hvilket jeg synes stenen her giver. Tak til hvem du/I nu end er.

Husk – uanset om du bruger foreningen eller ej – så gør den noget for dig.

Bestyrelsen

 Olferts
Venner

Se kommende arrangementer på
www.olferts-venner.dk

Holm
Pølser ApS

Møllegade 39 • 22 12 33 57

Nyt fra Landsbyforum

Som tidligere nævnt, så er Landsbyforum et aktiv for vores forening, hvor vi kan være med til at udvikle Sønderborg kommune i rammen af landsbylivet.

Du kan se yderligere info på denne webadresse:
www.sonderborgkom.dk

Her kan du blandt andet læse om samarbejdet mellem landsbyer, forvaltning og politikere – Sønderborg modellen. Nedenstående er et kort referat fra et møde, hvor der tales om, hvordan det faktiske samarbejde skal udvikles. Det bliver godt – de fleste kan huske processen omkring solcelleparken. Den sag var og er blandt andre sager, grund til det øgede fokus på kommunikation mellem os.

Du vil også kunne læse Formanden for Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, Charlotte Riis Engelbrechts jule og- nytårhilsen til landsbyerne, efter denne artikel.

Kort referat

Den 13. november mødtes bestyrelsen i Landsbyforum med nøglepersoner fra staben i Teknik & Miljø, hvor formålet var at arbejde henimod en forbedret kommunikation mellem Teknik&Miljø og landsbylaugene.

Der er aftalt følgende:

1. Et årligt dialogmøde mellem forvaltningen og bestyrelsen i Landsbyforum med deltagelse af relevante afdelingsledere.
2. Direkte invitationer til relevante landsbylaug i forbindelse med borgermøder (lokalplaner, nedrivninger, dispensationer, lovliggørelser, cykelstier m.v.).
3. Landbylaugene indarbejdes som et fast punkt på screeningmøder i Erhvervsservice og Byg/Bolig. Dermed vurderes det fra sag til sag, om det relevante landsbylaug bør inddrages/orienteres .

Forvaltningen udarbejder et oplæg til en fremtidig proces for håndtering af henvendelser fra landsbylaugene, da formålet er at sikre en fast håndtering af henvendelser og svar. Sekretariat for landdistrikter er (fortsat) landsbylaugenes "én-vej-ind" i forvaltningen, hvor opgaven er, at hjælpe hen til rette fagperson eller afdeling, der kan levere et retursvar. Informationer fra bl.a. "Plandata" eller andet, videresendes via sekretariatet til det relevante landsbylaug – og ikke til alle landsbylaug.

Bestyrelsen

Julen 2020

Kære landsbylaug

Tusind tak for samarbejdet i det forgangne år, som har været ekstremt anderledes i forhold til, hvad vi tidligere har oplevet. Her tænker jeg naturligvis på Coronaen, der har sat sit præg på vores mødeaktiviteter. Det har altid være vigtigt for os i Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer, at der var mødesteder i landdistrikterne, hvor vi kan mødes og I har heldigvis modet til at kaste jer ud i flere digitale møder og prioriteret, hvor det var nødvendigt at mødes uden at gå på kompromis med Corona restriktionerne. Vi har alle forsøgt at passe på hinanden.

eget er blevet udsat og udskudt, men ikke jeres engagement og initiativrigdom, og heldigvis har det været muligt for os at uddele ca. 950.000 kr. i projektmidler fra puljen til borgerinitiativer i år, som kan hjælpe jer videre med gennemførelse af jeres projekter. Vi arbejder på at blive bedre til at synliggøre indsatserne til inspiration og videndeling. De to første skridt er taget med en designmæssig modernisering af alle jeres hjemmesider i Infoland samt en opdatering af hjemmesiden www.sonderborgkom.dk/20-2/forside.

Hver især har I nået nogle af jeres mål i den lokale udviklingsplan – eksempelvis blev stendysse-projektet i Kettingsskov færdigt og vandt endda prisen for "Godt lokalt initiativ" ved "Arkitekturens dag" i september, stisystemet i Mommærk er klar til indvielse, og Tandslet ønskes tillykke med den nye købmændsbutik og etablering af et spændende bymidte... og jeg kunne blive ved med at remse op...

Ved dette års Landsbytoppmøde blev jeg spurgt om effekten af Sønderborg-modellen: "Er vi er kommet i mål? Hvad har vi opnået?". Det gav mig en mulighed for at reflektere og tænke tilbage. Jeg har været heldig at være med igennem alle årene. Jeg føler, vi er nået rigtig langt. Og specielt nok i indeværende periode, hvor vi er givet større beføjelser i udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer. Det glæder mig meget at se, hvordan udvalget har taget handsken op og i høj grad har bidraget til, at vi er kommet rigtig langt med vores føde-varestrategi og ikke mindst Naturpark Nordals.

Når det er sagt, så er vi bestemt ikke i mål, og der er stadig rigtig mange knaster i dagligdagen, vi skal have filet ned. Vi har en del forvaltningsdialog på store områder, hvor vi kan blive væsentlig bedre, men jeg vil sige, det går fremad, og vi giver ikke op. Vi bliver ved med at forsøge at forbedre os. Vi bliver aldrig færdig med at minde alle forvaltningsled om, hvad det er, byrådet ønsker, og hvilke ambitioner vi har omkring borgerdemokrati og lokaldemokrati. Vi bliver aldrig færdige med at blive bedre til at kommunikere i vores dagligdag.

Det helt overordnede og vigtige jeg vil sige er, at igennem alle årene har det været et enigt byråd, der ønskede og stadig ønsker, at have dialog med landsbyerne og lokaldemokrati. Det er vigtig for os, at vi får plejet den demokratiske forståelse, for det kan være med til at fejle rigtig mange misforståelser af vejen.

Ligegyldig, hvor gode vi er, vil der stadig være misforståelser – og dét vil der blive ved med at være, lige meget, hvor meget vi forsøger. Det vigtige er, at vi har et forum i Sønderborg-modellen, hvor vi har dialogen og ikke mindst: vi vil dialogen, både byrådet og græsrodderne. Jeg må indrømme, jeg bliver stadig stolt over at opleve, hvordan vores

lokalsamfund giver byrådet både modspil og ikke mindst medspil – dét er i alle kroge af kommunen, hvor vores lokalsamfund nogen gange tænker store tanker og absolut ikke ”stikker op for bollemælk” – der er ingen projekter, der er for store til at bide an med. Det synes jeg, er super, super fedt. Det er ikke altid, vi kan komme i mål sammen med projekterne, men det gode er, at vi forsøger, og som regel er det sådan, at hvis vi ikke kan komme i mål med det ene projekt, så ender det med, at det kan ”tweakes” til at blive noget lidt andet, hvor man så kan komme i mål til stor glæde for alle alligevel.

Afslutningsvis vil jeg fortælle, at jeg glæder mig til året 2021, hvor vi trækker i arbejdstøjet og starter med at se på, hvorledes vi kan afhjælpe udhulingen af jeres årlige tilskud, når eksempelvis gebyret for at have en NEM-konto øges. Vi skal arbejde videre med bæredygtighed, sikre gode rammer og naturoplevelser for besøgende og lokale, øge efterspørgslen efter lokale fødevarer, understøtte jeres lokale initiativer i udviklingsplanerne og sørge for, at landsbyerne fortsat er levende og attraktive. ”Hver for sig kan vi lidt – sammen kan vi det hele”.

***Glædelig Jul og
Godt Nytår!***

Charlotte Riis
Engelbrecht
Fmd. Udvalget for
Landdistrikter,
Natur og Fødevarer

Strikkeklubben

På grund af de nye COVID-19 restriktioner har strikkeklubben valgt at lægge strikkepindene til side for en tid.

Hold øje med Holm Landsbylaugs Facebookside, her vil vi annoncere, når vi går igang igen.

Anette, mobil: 2765 9602

HOLM TRANSPORT

M: 4013 7795

Mellemvej 21
6430 Nordborg
Telefon: 7449 0379
E-mail: adm@colorsigns.dk
www.colorsigns.dk

HAT forestillingen 2021

AFLYST!

Vi må desværre erkende, at vi ikke kan lave en HAT forestilling i år, sådan som COVID-19 situationen ser ud lige nu.
Vi kommer stærkt igen 2022!

Fællesspisning, Lotto og Meditativ dans

Disse aktiviteter er midlertidig indstillet på grund af Covid-19 situationen.

Skulle der ske ændringer, meddeler vi det på
Holm Landsbylaugs Facebookside og på
www.holm-landsbylaug.dk

Holm Walk & Run

Februar 2021

Tilmelding til Holm Walk & Run No. 3 "Sammen – hver for sig" er skudt igang på Facebook.

Alle kan være med! Man skal bare gå eller løbe mindst 1km om dagen i hele februar måned, dvs. 28km i det hele. Om man gør det hver dag, eller samler antal kilometer i løbet af et antal dage, er ligegyldigt.

Der er udsigt til en velfortjent og fantastisk gave, lavet i samarbejde med Kvickly Nordborg, Jens Iversen.

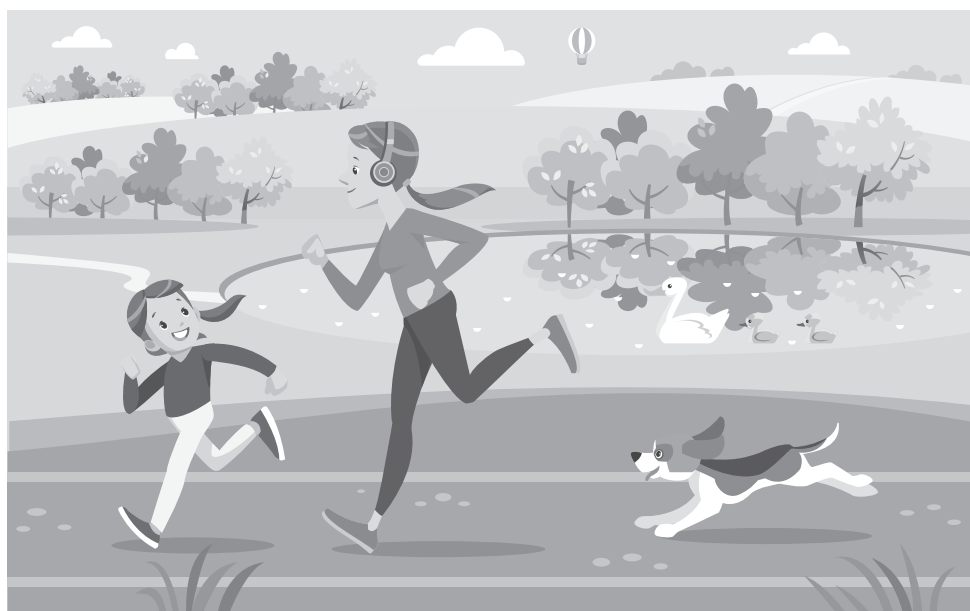
Tilmelding skal ske til Dusko Milovic via mobilpay på 40580 379.

Pris: 28 kr.

Overskuddet går til andre aktiviteter i Holm.

Venlig hilsen

Connie og Dusko Milovic

Skiltet på gavlen af den gamle gymnastiksal

Vi kan ikke finde ud af, hvem eller hvorfor det er sat op. Måske er der nogen der har historien eller kender til den?

Henriette fra vores Lokal Historiske gruppe fandt frem til forfatteren af teksten.

Forfatter:

Billedresultat for Edvard Lembcke.

Christian Ludvig Edvard Lembcke var en dansk forfatter. Han var far til officeren Immanuel Lembcke.

I 1833 blev Lembcke student og i 1838 cand. theol., hvorefter han blev adjunkt ved Vordingborg Latin-kole.

Født den 15. juni 1815. Død den 21. marts 1897, Frederiksberg.

Wikipedia.

Aktivitetskalender for Holm Landsbylaug • februar - april 2021

Februar 2021		
Ma	1	
Ti	2	
On	3	
To	4	
Fr	5	
Lø	6	
Sø	7	
Ma	8	
Ti	9	
On	10	
To	11	
Fr	12	
Lø	13	
Sø	14	
Ma	15	
Ti	16	
On	17	

Marts 2021		
Ma	1	
Ti	2	
On	3	
To	4	
Fr	5	
Lø	6	
Sø	7	
Ma	8	
Ti	9	
On	10	
To	11	
Fr	12	
Lø	13	
Sø	14	
Ma	15	
Ti	16	
On	17	

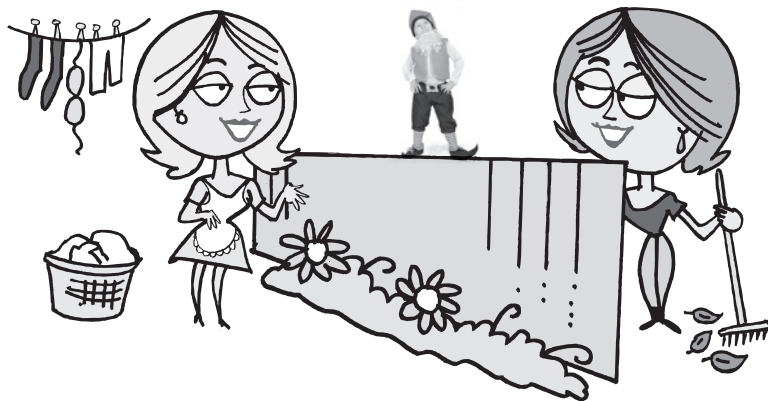
April 2021		
To	1	
Fr	2	
Lø	3	
Sø	4	
Ma	5	
Ti	6	
On	7	
To	8	
Fr	9	
Lø	10	
Sø	11	
Ma	12	
Ti	13	
On	14	
To	15	
Fr	16	
Lø	17	

To	18	
Fr	19	
Lø	20	
Sø	21	
Ma	22	
Ti	23	
On	24	
To	25	
Fr	26	
Lø	27	
Sø	28	

To	18	
Fr	19	
Lø	20	
Sø	21	
Ma	22	
Ti	23	
On	24	
To	25	
Fr	26	
Lø	27	By- og strandrensning
Sø	28	
Ma	29	
Ti	30	
On	31	

Sø	18	
Ma	19	
Ti	20	
On	21	
To	22	
Fr	23	
Lø	24	
Sø	25	
Ma	26	
Ti	27	
On	28	
To	29	
Fr	30	

Fra Holmbodagbogen

Oktober 2020

Nedbør: 56,9 mm mod normal 68mm.

Mærkedage

- 31. Kirsten og Ib Trebbien, Møllegade 1, kunne fejre guldbrillup.
- 26. Solveig og Chr.Phillipsen kunne fejre Krondiamantbrillup (65 år)
- 24. 80 år - Hans Peter Sørensen, Hellesøvej 15, fyldte 80 år

Nyfødte

Anne-Mette N.J essen og Pelle Bossen, Møllegade 81, fik en søn (Frederik) i juli måned.

Begivenheder

COVID-19 har igen forårsaget, at der lukkes for mange aktiviteter. Bl.a. er der fra den 26.10. indført et forsamlingsforbud på max. 10 personer samt krav om brug af mundbind/visir i butikker og offentlige steder, ligesom der fortsat er krav om mundbind ved brug af offentlig transport. Forud for dette seneste forbud var der truffet beslutning om, at bl.a. bankospil og fællesspisning aflyses, foreløbig til efter nytår. Der er således ikke gennemført så mange aktiviteter, men der har dog været:

- 7. Slægtsforskning med 8 deltagere.
- 7. Strikkeaften med 14 deltagere.

13. Badebroen ved Odderkær forsvandt pga. blæst og højvande.
Noget af broen er fundet igen.
31. Åbent Arkiv med 7 deltagere.
Dyvig Bro er blevet kåret som "Årets Havn" af Danmarks Tursejlere.

November 2020

Nedbør: 34,2mm mod normalt 56,0 mm.

Mærkedage

19. Ellen Wollff, Brønd 11, fyldte 100 år – STORT TILLYKKE!

Dødsfal

19. Hans Heinrich Jessen, Mari Jensesvej 4, døde 86 år gammel.
29. Anne Marie Sarsgaard, Damgade 36, døde 96 år gammel.

Begivenheder

Start november:

Alle mink i Holm, ja i hele Danmark, er blevet beordret aflivet.

Nisse-konkurrence i Holmboen med 3 vindere.

20.-29.11. Holm Walk and Run med 100 deltagere.

28. Julemanden kørte rundt med godteposer til børnene. Overskuddet fra Holm walk and Run.

28. Åbent Arkiv m. 1 besøgende, - i alt 3 deltagere.

29. Jagt med 40 deltagere. Nedlagt 5 rådyr, 2 harer, 1 gås, 4 fasaner og 1 sneppe.

30/11-1/12 Ny belægning på cykelstien mellem Holm og Nordborg.

December 2020

Mærkedage

12. Elna fyldte 80 år. Førhen Baunbjerg 5.

Dødsfald

27. Ellen Wolff, Brønd 11.

Fra alternativ juletræsfest 2020

Holm Landsbylaug takker for opbakningen til vores julearrangement år 2020, som jo blev lidt anderledes, end det plejer at være.

Julemanden og hans hjælpenisser kørte i kane med ponyen "Bette" rundt i byen og delte godteposer ud til de søde børn, som stod og ventede langs ruten.

Tak til Smilla og Mette for lån af kane og "Bette". Tak til Holm Walk & Run for sponsoratet af godteposer og reflexbånd. Og tak til julemanden og hans kone (Dusko og Connie) for deres store hjælp.

Julemanden siger også tak til de børn, der havde lavet en meget fin tegning til ham – de hænger i hans hus på Grønland.

Bestyrelsen

Jonna

By- og Strandrensning

Vi afholder By- og strandrensning på Corona-vilkår lørdag den 27. marts 2021. Det vil foregå således:

1. Du tilmelder dig med X antal personer til Jonna, sms: 2847 4281 eller e-mail: baunbjergvej@gmail.com.
2. Du får et nummer, et mødetidspunkt og en gå-rute retur fra Jonna, som du skal bruge på By- og strandrensningsdagen (svar fra Jonna kommer først, når vi nærmer os datoen).
3. Når dagen oprinder, skal du/I møde på det tidspunkt, som er blevet givet til dig ved tilmeldingen. Så vil der ligge et sæt reflexveste, gribetænger, affaldsposer og print af gå-ruten klar til dig/Jer på borde ude foran Kulturhuset, med det nummer du fik ved tilmeldingen. Der vil også være en overraskelse til dig/Jer, som i kan nyde på jeres tur.
4. Veste, gribetænger og affaldsposer afleveres samme sted, som de blev afhentet.

Vi sørger selvfølgelig for, at alt er afsprittet inden du/I henter tingene, og at det hele bliver afsprittet igen, når det er afleveret!

5. Der vil selvfølgelig også være præmier til den **største**, den **mindste** og den **grimmeste** ting der bliver fundet. Husk mobilene, så i kan tage billeder. Billederne sendes til **Kristian Dreyer på sms: 2245 2169**, som vil vælge de 3 bedste billeder inden for kategorierne, og han vil så komme forbi med præmien. Huske afsender og adresse i sms'en så han ved, hvor præmien skal afleveres, hvis du/I er den/de heldige.

Tiden før 1920

En episode fra Holm, 1898.

Den 16. juni 1898 skulle der holdes valg til den tyske rigsdag. Kort før valget holdt Peter Grau, Pøl, et møde i Holm Kro. Amtsforstander Klinke, som ved denne tid var stærk ophidset, kom anstigende med en gendarm i hælene. Da Peter Grau opfordrede forsamling til at synge "Der er vel dag til suk og gråd", sprang Klinker op og forbød sangen.

"Den er ikke forbudt, den sang vi også ved mødet i går" indvendte Peter Grau.

Einerlei – ich schliesse hiermit die Versammlung" erklærede amtsforstanderen. Peter Grau protesterede, men nu sprang gendarmen op bordet, truede med revolveren og forlangte, at salen blev ryddet inden 5 minutter.

De Holmboere har aldrig været så hastige af sig. De gav sig til at diskutere med gendarmen. Flere gjorde opmærksom på, at de var i familie med værten, og så kunne de vel få lov til at blive?

Ja, familiens medlemmer måtte blive i huset. Mærkværdigt nok viste det sig, at alle de tilstedeværende var i familie med værten, Hans Sandvei, så enden blev, at det store slægtsmøde måtte henlægges til marken uden for kroen. Men et dejligt møde blev det.

Under fremmedherredømmet fra 1864-1920 kom det jævnlig til sammenstød mellem de preussiske myndigheder og den dansksindede befolkning. Undertrykkelsen af danskerne var ikke lige slem hele tiden, det kraftigste pres forekom i den så kaldte Køllertid, 1897-1901, da von Køller var ledende embedsmand i landsregeringen i Kiel. Med alle midler søgte han at gøre befolkningen klart, at der for dem kun var ét fædreland, Tyskland.

Netop i denne Køllertid blev en del unge mennesker sendt på efterskole i "Det gamle land", for der at få indblik i dansk sprog og kultur, en forseelse som absolut ikke var velset i Kiel. Der blev ført et par retssager mod fædre til disse unge, og bl. a. gik det ud over Peter Sandvei, Brønd 14 i Holm, som i efteråret 1898 havde sendt sin søn Jens, til Holsted Efterskole.

Daværende landdagsmand H.P. Hassen fandt, at motiveringen for dommen burde bevares for eftertiden og foretog derfor en oversættelse til dansk. Følgende er et sammendrag af denne:

Peter Sandvei i Holm har en søn Jens, som med sin fars billigelse har besøgt efterskolen i Holsted i Jylland i vinteren 1898/99. Formynderretten har den 15. december 1898 spurgt faderen, om han var rede til at hjemkalde sin søn for at borttrive ham fra den danske skoles indflydelse, men dette har han værget sig imod. Efter at havde belært Peter Sandvei om de mulige følger, blev han igen spurgt om det samme, men også denne gang var svaret et bestemt Nej.

Derefter er der blev udnævnt en kurator til at varetage sønnens interesser ved drøftelsen af spørgsmålet, om opdragelsesretten burde fratages Peter Sandvei. Kuratoren har oplyst at der efterskolerne i Jylland læres kærlighed til Danmark og had til Tyskland, og at elever fra Nordslesvig opdrages i antitysk ånd. Endvidere har han oplyst, at de gode sider skolen har, langt træder tilbage for nævnte dårlige. Ifølge en kendelse af kammerretten af 7. juni 1892, kan opdragelsesretten fratages en far, når han udsætter sin umyndige børns legemlige og sædelige vel for fare. Denne kendelse må også betragtes som gyldig i hertugdømmet Slesvig. Hvad de danske efterskolars karakter angår, skal der nævnes, at de er grundet, udelukkende med det formål for nøje at gøre ungdommen fremmed for deres hjemland, Tyskland.

Herved taber de unge, til deres store skade, fædrelandskærlighed og tilfredshed. En sådan opdragelse skader den opvoksende slægts ædleste interesser, og uden en sådan ophidselse ville de være tilfredse med de bestående gode forhold. En sådan udvikling må forhindres.

De fædre der opdrager deres børn på denne måde, bringer deres sædelige vel i fare og er helt uskikkede til at sørge for deres børns videre opdragelse. De danske skolers gode sider, og muligheden for at lære skriftlig dansk, træder helt i baggrunden overfor deres ophidsende politiske, sjælsforgiftende indflydelse. I øvrigt kan gode kundskaber og skriftligt dansk også læres på tyske efterskoler ved hjælp af tyske lærerkræfter. Den af Peter Sandvei yndede opdragelse af sin søn er skikkaet til at gøre ham fremmed for sin nationalitet og dermed er formynderrettens indskriden gjort nødvendig. Efter disse overvejelser måtte retten fratage gårdejer Peter Sandvei i Holm opdragelsesretten over hans umyndige

søn, og endvidere har Peter Sandvei at betale sagens omkostninger. I stedet for den afsatte far er der givet drengen en plejefar som skal sørge for hans opdragelse. Som sådan er beskikket skorstensfejemester E. Scholtz i Nordborg, som ved sin person, sin dannelse og sin anseelse, byder gode garantier for dette embede.
Nordborg den 17. februar 1899, Dr. Hahn. 1920

Genforeningen af Sønderjylland med Danmark i 1920 blev muliggjort af Tysklands nederlag i 1. verdenskrig. Den fandt sted i juni 1920 efter et forløb, der tog sin begyndelse i oktober 1918, da Tyskland erkendte sit nederlag og bad om våbenhvile. Genforeningen blev konkret gennemført efter en folkeafstemning i de berørte områder. I Danmark gav genforeningsspørgsmålet dog anledning til megen politisk debat, da vide kredse ønskede, at også dele af Sydslesvig skulle indlemmes i Danmark. Efter at de sønderjyske landsdele var blevet genforenet med Danmark, skulle Holm og Pøl Kommune, ifgl. paragraf 3 i lov nr. 299 af 28. juni 1920 om indførelse af dansk kommunal administration i de sønderjyske landsdele, sammenlægges til en sognekommune. Sogneudvalgene og kommunalbestyrelserne i Holm og Pøl kommuner protesterede herimod, og ved et møde på Harmonien i Nordborg, indbudt af amtmanden, blev det enstemmigt vedtaget at gå imod sammenlægningen. Amtmanden lovede efter indgående drøftelse af forholdene, at støtte Holm og Pøls sogneudvalgs andragende af 4. november 1920, at blive stående som selvstændige kommuner. Ifølge skrivelse af 27. juli 1921 fra indenrigsministeriet, har denne fritaget Holm Kommune for at sammenlægges med Pøl, således at Holm Kommune i fremtiden udgør en selvstændig sognekommune

På første møde i kommunen blev Hans Hansen valgt med alle stemmer til sognerådsformand og Jens Clausen til næstformand. Yderligere var valgt Otto Petersen, Lauritz Nissen Høi og Fr. Frederiksen. Valg af medlemmer til oprettelse af husmandsbrug: Jens Clausen og Otto Petersen. Valg til forligsmægler: Fr. Frederiksen, Anders Lyster og Christen Jørgensen. Til plejebørns tilsynsmedlem valgtes lærer L.S. Ravn og man ville benytte sig af nordslesvigske kvindeforenings tilbud om at skaffe plads til børn som trænger til et hjem.

Der bevilgedes sognerådsformanden en godtgørelse af 1200 kr. for 1922/23 og 100 kr. til telefon, imod at sognerådsformanden holdt telefon

fri til Sønderborg, desuden gives der ham fri porto og papir og tryksager og fri rejser (togpenge til 3. klasse) ved forretningsrejser.

Det besluttedes at give elektricitetsværket tilladelse til at følge og krydse kommunevejen hvis de bliver forsvarligt underbyggede med beskyttelsesindretninger

2.6.1922.

Der købtes en byggeplads af gårdejerens Eleonore Hansen, beliggende over for den gamle skole, på den mark kaldet "Højen". Overtagelse til den 1. november 1922 i den størrelse som er nødvendig til byggeplads, have til lærerne og legeplads. Pris beregnet til 5000 kr. pr. ha. Det besluttedes at påbegynde bygningen af den nye skole til foråret 1923 og lade den gamle skole nedbryde og benytte materialerne der er i den, til den nye.

1.1.1924.

Sogneråd og skolekommission tilrettelægger indvielsesfest for den nye skole tirsdag den 29.1.1924 eftermiddag kl. 12½. Forældrekreds og håndværkere der har medvirket ved bygningen, indbydes til fest i skolens gymnastiksal, hvor der serveres kaffe til alle fremmødte. Den 30. januar indbydes alle skolepligtige børn til en festlighed hvor der serveres chokolade.

3.5.1924.

Det besluttedes enstemmigt at lade den gamle skole nedbryde og sælge materialerne.

Et år med corona – næsten

Hvordan har året været, tjå hvad skal jeg skrive. Der er sket mange dårlige ting, så for nogle har året været indiskutabelt dårligt. For nogle af os har det været et anderledes år, hvor vi har fået nye oplevelser, som har været gode, selv om vi samtidig har måtte undvære de traditioner, som vi sætter pris på, og som plejer at indramme vores år.

Nu vil jeg fortælle, hvordan jeg har oplevet året gennem de aktiviteter, jeg troede jeg skulle deltage i.

Vi havde lige oplevet den første weekend i marts, hvor vi havde opført vores teaterstykke, "Ikke alt godt kommer fra havet". Det var gået godt, vi havde haft det sjovt, og vi glædede os til at vi skulle gennemføre de sidste to forestillinger. Nu var det onsdag, og der var købt ind, der var dækket op, pyntet og fejtet gulve – vi var klar.

De første meldinger om, at coronaen måske var værre end vi først troede, begyndte at dukke op. Dem som havde købt de næste forestillinger, var begyndt at blive bekymrede, og vi var selv ikke helt trygge ved situationen. I løbet af dagen meddelte de to foreninger som skulle have set de næste to forestillinger, at de ikke ville risikere at komme. Det var en lettelse men også trist, for det var flere måneders arbejde, der ikke fik så stort et publikum, som vi havde glædet os til. De søde mennesker fra "Hjem og kultur" spurgte, om de med det samme kunne bestille forestillingen 2021, og det sagde vi selvfølgelig ja til. Men ak, vi skulle blive klogere. Vi aftalte at vi nogle dage senere skulle samles, rydde op og sætte al vores grej i depot, men inden dagen oprandt, blev kulturhuset lukket helt for aktiviteter. I løbet af sommeren blev kulturhuset igen lukket op for mindre forsamlinger, og så kunne vi endelig samles nogle stykker, så vi kunne få ryddet op og gjort salen klar til Lotto, som var begyndt at tænke på den nye sæson. Lotto havde også været lukket ned fra marts, og mange savnede at komme op i Kulturhuset, for at få en snak og opleve lidt spænding ved at komme hjem med en af de gode gevinster, som der altid var mulighed for når man deltog.

Hen over sommeren var foreningens aktiviteter meget stille, men det er der ikke noget nyt i. Og så – den sommer, hvor vi helst skulle blive hjemme, var vi mange der var glade for, at vi har en badebro og en

gruppe der passer den. Når den skal sættes op her i 2021, så kan det godt være at gruppen får brug for ekstra hjælp, for badebroen fik en hård medfart under en storm sidst på sæsonen. Så vær parate hvis Poul beder om hjælp.

Høstfesten nærmede sig, og i teateret var vi ved at koge over af lyst til at samles og komme i gang med noget. Som tiden nærmede sig, blev det helt klart, at høstfesten ikke ville blive afviklet som vi plejede. Bestyrelsen havde taget det gode initiativ, at de ville komme rundt med en festvogn til de steder, hvor der blev holdt små høstfester. Skulle vi koble os på der? Det var vi ikke helt parate til, men jeg havde prøvet at lave små videoer, så vi ville prøve og lave nogle små sketches optaget på video, og så lægge dem ud på facebook og hjemmesiden. Jeg var nogenlunde glad for resultatet, selv om videoerne helt klart har nogle tekniske mangler. Efterfølgende har jeg øvet mig, og opgraderet noget af udstyret, så næste forsøg kan blive bedre.

Så begyndte vi at tænke på vinterens aktiviteter, og meldingerne om corona begyndte igen at give bange anelser. Lotto havde meldt ud, at de ville vente til efter jul. I HAT besluttede vi, at vi ville se tiden an indtil december. Fællesspisning udsatte vi indtil videre.

Da vi kom frem til december besluttede vi i HAT, at vi ikke ville samles denne vinter. For det første består holdet af over 10 personer, selv når vi bare øver, så vi ville ikke skabe et smittested under forberedelserne. Det så heller ikke ud til, at vi måtte fylde salen, når vi nåede frem til forestillingerne.

I fællesspisning stod det hurtigt klart, at det ikke blev foreløbig at vi kunne samles, men vi holder humøret oppe ved tanken om, at når samfundet igen bliver frit, så vil vi holde en STOR fællesspisning med fællessang, taler og optræden. I skrivende stund tror jeg, at vores frihedsfest kan gå hen og blive høstfesten. Så lad os være parate til at give traditionerne fuld gas, når vi når frem til høstfesten. Sker det før, så lad os sammen finde på noget, som vi før har gjort.

Jørgen Hornshøj

Tidsfordriv

Find det rigtige årstal for hver begivenhed, ved at sammensætte tallene fra kassen med brugbare tal. Hvert tal må kun bruges det antal gange det figurerer i kassen.

Nyere Danmarks-historie

Brugbare tal									
0	0	0	1	1	1	1	2	2	4
5	6	7	7	9	9	9	9	9	9

"Decemberstormen" kaldes denne voldsomme orkan, der skabte store ødelæggelser i Danmark				
Momsen indføres i Danmark				
Danmark bliver medlem af FN				
Dette år kører den sidste sporvogn i Danmark				
Øresundsbroen åbner officielt				

Gammel Danmarks-historie

Brugbare tal									
1	1	1	1	1	1	2	3	3	4
4	4	6	6	7	7	8	8	8	9

Postvæsenet indføres i Danmark				
De danske skanser ved dybbøl stormes af preussiske styrker				
Rigsdaleren bliver afløst af kronen som dansk valuta				
Fra dette år fungerer Trekroner som søfort				
Rigsdagen bliver opdelt i Folketinget og Landstinget				

Løsning side 34.

TUBORGFONDET

Gamle Carlsberg Vej 10 · 2500 Valby · Tel. 33 27 47 03 · Fax 33 27 47 03

Kvickly

Nordborg
Telefon 74 45 05 52

Gode dagligvarer
hver dag!
– lige ved hånden
til den rigtige pris!

NORDBORG BIO

Besøg os på www.nordborgbio.dk

Randis

BLOMSTER & PLANTER
Ulbjerggade 23, Nordborg
Telefon: 74 45 14 44

Løsninger til tidsfordriv side 32.

Brugbare tal									
0	0	0	1	1	1	1	2	2	4
5	6	7	7	9	9	9	9	9	9

"Decemberstormen" kaldes denne voldsomme orkan, der skabte store ødelæggelser i Danmark	1	9	9	9
Momsen indføres i Danmark	1	9	6	7
Danmark bliver medlem af FN	1	9	4	5
Dette år kører den sidste sporvogn i Danmark	1	9	7	2
Øresundsbroen åbner officielt	2	0	0	0

Brugbare tal									
1	1	1	1	1	1	2	3	3	4
4	4	6	6	7	7	8	8	8	9

Postvæsenet indføres i Danmark	1	6	2	4
De danske skanser ved dybbøl stormes af preussiske styrker	1	8	6	4
Rigsdaleren bliver afløst af kronen som dansk valuta	1	8	7	3
Fra dette år fungerer Trekroner som søfort	1	7	1	3
Rigsdagen bliver opdelt i Folketinget og Landstinget	1	8	4	9

Åbningstider Jollmands Gaard:

Hver lørdag fra kl. 9.30 til kl. 11.30, hvor gården er åben for besøg.

Ekstra åbningstider:

I perioden fra den 15. juni til 1. september er der også åbent for besøg tirsdag, torsdag og lørdag eftermiddag fra kl. 14.00 - 16.00.

I juli måned skal henvendelse ske til Kurt Andersen 3066 1967 eller Peter Jensen 2370 7881.

Større selskaber:

Uden for den normale åbningstid tilbyder støtteforeningen rundvisning med guide. Kontakt: Knud Flemming Andersen, mobil: 2280 4899, e-mail: knud.flemming.a@gmail.com

www.jollmandsgaard.dk

Åbningstider Hjortspringbåden

tirsdage fra 8. januar til 26. november fra kl. 19:00 til 21:00

lørdage fra 9. maj til 15. august fra kl. 10:00 til 13:00

Alle sommerdage 13. juli til 2. august fra kl. 14:00 til 17:00

Tirsdage og lørdage som nævnt ovenfor.

www.hjortspring.dk

Holm Arkiv

Sidste lørdag i måneden fra kl. 14-17.

www.holm-arkiv.dk

Erik Jensen VVS Nordborg ApS

- Deres VVS-installatør *Søren B. Nyvang og Allan Sarsgaard*

Søren B. Nyvang
Mobil +45 2044 8565

Allan Sarsgaard
mobil +45 4044 7565

Mellemvej 2
DK-6430 Nordborg
Tel. +45 7445 0565
E-mail: info@ejvvs.dk

Opvarmning? Spørg Dansk Varme Service

Vi tilbyder salg, service og installation af:

- Oliekedler
- Varmepumper
- Solvarme
- Olietanke
- Træpilleanlæg
- Brændeovne
- Naturgaskedler
- Stokerfyr
- Træpillebrændeovne

Vi tilbyder altid uforpligtende energirådgivning.

JOB Varmeteknik er din lokale servicepartner
hos Dansk Varme Service.
Kontakt Mads Obling på 22 20 57 08

Dansk Varme Service A/S®
Totalleverandør af energiløsninger

Tlf. 70 10 98 00
www.danskvarmeservice.dk

Vi har brug for DIG!

Meld dig til vores **hjælperbank** – sms eller email til

Kristian Dreyer: tlf. 2245 2169

E-mail: kedde-d@outlook.dk